

Тема 16.

Бюджетування та звітування мінікомпаній

Завдання: зрозуміти, як працює бюджет мінікомпанії; навчитися вести бухгалтерські документи, визначити прибуток або збиток, скласти звіт про діяльність та фінальний баланс.

Теоретичні питання:

- 1 Бюджет компанії;
- 2 Метод подвійного запису;
- 3 Бухгалтерія і звітність.

Практичні завдання:

- 1 **Вправа 1:** “Фінансова історія Bear Pottery”.
(Заповнення фінансових документів та бухгалтерської звітності)

Теоретичний блок:

**Подвійний запис —
головне правило бухгалтерії:**

Кожна операція записується двічі:

- по Дебету одного рахунку;
- по Кредиту іншого.

ЦЕ ОСНОВНЕ ПРАВИЛО, ЯКЕ ПОТРІБНО ЗАПАМ'ЯТАТИ!

Мінікомпанія веде облік у таких документах:

- Головна книга - запис усіх операцій;
- Звіт з виробництва - що виготовили;
- Звіт з продажу - скільки продали;
- Звіт про фінансові результати - що отримали прибуток чи збиток;
- Зарплатний листок - розрахунок зарплат;
- Баланс - стан активів і пасивів мінікомпанії;
- Книга акціонерів - хто інвестував;
- Звіт про ліквідацію - закриття мінікомпанії;

Важливо:

Усі операції фіксуються у Головній книзі за принципом подвійного запису, а додаткові документи заповнюються за потреби (наприклад, була зарплата — заповнюємо зарплатний листок).

Практичний блок:

Практичне завдання: “Фінансова історія Bear Pottery”

Завдання для вас: Уважно прочитайте умови та **запишіть усі господарські операції** у бухгалтерські документи **в хронологічному порядку**.

ПОТІМ:

- обчисліть, чи компанія отримала прибуток чи зазнала збитків;
- складіть баланс на кінець календарного року;
- розрахуйте загальний фінансовий результат та баланс на кінець усього періоду діяльності студентської компанії.

Пам'ятайте:

Кожна дія — це частина фінансової історії. Не пропустіть жодної!

BEAR POTTERY — МІНІКОМПАНІЯ, ЯКА ВИГОТОВЛЯЄ ГЛИНЯНІ ЧАШКИ.

У компанії 5 учасників:

- **Кароліна** — генеральний директор;
- **Михайло** — керівник виробництва;
- **Дмитро** — менеджер з персоналу;
- **Соломія** — маркетинговий менеджер;
- **Марія** — фінансовий менеджер.

Умови діяльності компанії:

- ✓ Усі учасники беруть активну участь у **виготовленні та продажу** продукції;
- ✓ Оплата за **виготовлення чашки** — **20 грн/шт**;
- ✓ Комісія за **продаж кожної чашки** — **10%** від ціни продажу;
- ✓ Щомісячна **зарплата менеджерів**:
 - Генеральний директор — **80 грн/міс**;
 - Інші менеджери — **по 50 грн/міс**.

ОПЕРАЦІЯ 1.

Для залучення стартового капіталу мінікомпанія **Bear Pottery** випустила акції на суму 3500 грн. 2 грудня. Всі студенти інвестували в компанію рівноцінно та отримали рівну кількість акцій, кожен по 2 акції номінальною вартістю 350 грн., їхні номери були з 12001 по 12011.

Підказка:

1. Заповни книгу акцій (зразок заповнення у презентації);
2. Запис у головній книзі розпочинай з запису дати операції, потім номери документів та призначення. І подвійний запис: Дт Гроші (отримано) і Кт Акціонерний капітал.

ОПЕРАЦІЯ 2.

Для початку виробництва студенти придбали 20 кг глини в **Clay Factory** 4 грудня та заплатили за неї 400 грн. (Рахунок С-39001).

Підказка:

Відображаємо операцію в Головній книзі: Дт Виробничі витрати і Кт Гроші (виплачено)

ОПЕРАЦІЯ 3.

10 грудня вони орендували гончарний круг у **Ceramic Shop** на один тиждень і заплатили за це 800 грн. (Рахунок 120).

Підказка:

Відображаємо операцію в Головній книзі: Дт Виробничі витрати і Кт Гроші

ОПЕРАЦІЯ 4.

15 грудня вони заплатили 1200 грн. тому ж **Ceramic Shop** за використання печі (Рахунок 128).

Підказка:

Відображаємо операцію в Головній книзі: Дт Виробничі витрати і Кт Гроші

ОПЕРАЦІЯ 5.

Вони виготовили 80 чашок протягом одного тижня. Кароліна виготовила 17 чашок, Михайло — 22 чашки, Дмитро — 10 чашок, Соломія — 16 чашок, а Марія — 15 чашок. Всі чашки були готові 15 грудня після випікання.

Підказка:

Відобразіть у виробничому звіті інформацію про кількість виробленої продукції.

ОПЕРАЦІЯ 6.

18 грудня в регіональному торговому центрі був організований Різдвяний ярмарок. Збір за участь у ярмарку в розмірі 250 грн. мінікомпаія **Bear Pottery** сплатила **JA Ukraine** 16 грудня (Рахунок 1256). За ці гроші студенти отримали торговий стенд.

Підказка:

Відображаємо операцію в Головній книзі: Дт Витрати на маркетинг і Кт Гроші

ОПЕРАЦІЯ 7.

17 грудня вони придбали тканину в магазині «Сатин» для оформлення стенду за 150 грн. (Рахунок 75834).

Підказка:

Відображаємо операцію в Головній книзі: Дт Витрати на маркетинг і Кт Гроші

ОПЕРАЦІЯ 8.

18 грудня всі студенти взяли участь у ярмарку і продали 20 чашок по 100 грн. за штуку. 2 чашки розбилися під час транспортування.

Підказка:

Відображаємо операцію в звіті з продажів. І ще у головній книзі: Дт Гроші і Кт Дохід від продажів

ОПЕРАЦІЯ 9.

Оскільки всі студенти були рівноцінно залучені до продажу вони отримали рівну комісію за продажі (10% від загального доходу від продажу).

Зарплата за перший місяць була розрахована і виплачена 31 грудня (Розрахунковий лист 1).

Для перевірки розрахунку пропонуємо наступні розрахунки.

У грудні року працівникам підприємства було нараховано оплату праці в такому розмірі:

- 1 **Кароліна**, генеральний директор, отримала 80 грн заробітної плати, 340 грн **поштучної оплати** та 40 грн оплата за продаж. Загальна сума оплати склала **460 грн**.
- 2 **Михайло**, директор з виробництва, отримав 50 грн заробітної плати, 440 грн **поштучної оплати** та 40 грн оплата за продаж. Загальна сума оплати склала **530 грн**.
- 3 **Дмитро**, директор з персоналу, отримав 50 грн заробітної плати, 200 грн **поштучної оплати** та 40 грн оплата за продаж. Загальна сума оплати склала **290 грн**.
- 4 **Соломія**, директор з маркетингу, отримала 50 грн заробітної плати, 320 грн **поштучної оплати** та 40 грн оплата за продаж. Загальна сума оплати склала **410 грн**.
- 5 **Марія**, директор з фінансів, отримала 50 грн заробітної плати, 300 грн **поштучної оплати** та 40 грн оплата за продаж. Загальна сума оплати склала **390 грн**.

Усього по підприємству:

- ✔ Заробітна плата: **280 грн**

- ✓ Премії: **0 грн**
- ✓ Поштучна оплата: **1 600 грн**
- ✓ Плата за продаж (10 %): **200 грн**
- ✓ Загальна сума виплат: **2 080 грн**

Підказка:

1. Заповніть зарплатний листок;
2. Відобразіть виплату ЗП у головній книзі: Дт Оплата праці Кт Гроші.

Заповніть бухгалтерські документи: Чи отримали студенти прибуток або зазнали збитків у першому місяці? Яка була їх фінансова ситуація на кінець місяця?

Підказка:

Використовуючи дані головної книги заповнимо Звіт про фінансові результати та Баланс

Спочатку визначаємо фінансовий результат та заповнюємо Звіт про фінансові результати: **Прибуток чи збиток?**

Беремо до уваги підсумок головної книги, а саме:

- ✓ Дохід від продажів - **2000**

Витрати:

- ✓ Виробничі - **2400**
- ✓ Оплата праці - **2080**
- ✓ Маркетинг - **400**

А тепер заповнимо баланс: дані про Гроші та Акціонерний капітал беремо з головної книги, а інформацію про Прибуток/збиток зі звіту про фінансові результати.

Знаєш що важливо? Щоб зійшовся баланс, тобто Актив=Пасиву.

ОПЕРАЦІЯ 10.

У січні студенти продавали свої продукти безпосередньо іншим студентам, родичам і друзям. Кароліна продала 4 чашки, Михайло — 3, Дмитро — 1, Соломія — 6, а Марія — 2. Ціна залишалася 100 грн. Вони принесли гроші до студентської компанії 28 січня.

Підказка:

Заповніть звіт з продажів. Відобразіть отриманий дохід у головній книзі: Дт Гроші Кт Дохід від продажу.

ОПЕРАЦІЯ 11.

Зарплати були розраховані та виплачені 31 січня (Розрахунковий лист 2).

Підказка:

Заповніть Розрахунковий листок та зробіть запис у головній книзі: Дт Оплата праці КТ Гроші

Маркетинговий менеджер Соломія була незадоволена результатами роботи студентської компанії і шукала нові можливості для продажу. Вона зв'язалася з Міською радою і після дуже успішних переговорів з керівником ради, Міська рада замовив 50 чашок для бізнес-подарунків. Оскільки це було спеціальне замовлення, також була можливість запропонувати спеціальну ціну. Їм пообіцяли ціну 120 грн. за чашку.

ОПЕРАЦІЯ 12.

5 лютого було куплено 10 кг глини в Clay Factory за 200 грн. (Рахунок 142).

Підказка:

Зробіть запис у Головній книзі - Дт Виробничі витрати Кт Гроші

ОПЕРАЦІЯ 13.

10 лютого було виготовлено 40 чашок. Цього разу студенти змогли безкоштовно скористатися майстернею та гончарним кругом бізнес-менторів.

Студенти виготовили чашки в таких кількостях:

У лютому Кароліна виготовила 11 чашок, Михайло — 18, Марія — 15, Соломія — 6, але Дмитро не брав участі у виробництві.

Підказка:

Заповніть Виробничий звіт

ОПЕРАЦІЯ 14.

Всі чашки були виготовлені та передані вчасно, і 25 лютого за контрактом з Міською радою було отримано платіж на суму 6000 грн. За продаж цих чашок комісія не нараховувалась, оскільки особливих зусиль окрім Соломії ніхто не доклав.

Підказка:

*Відобразіть отриманий дохід у Головній книзі - Дт Гроші Кт
Дохід від продажів*

ОПЕРАЦІЯ 15.

Соломія активно працювала над веденням соціальних мереж в лютому і через Instagram було отримано 12 замовлень по ціні 100 грн. за одиницю. Гроші за покупки через Instagram були отримані 27 лютого (Рахунок 1-10).

Підказка:

*Відобразіть отриманий дохід у Головній книзі - Дт Гроші Кт
Дохід від продажів*

ОПЕРАЦІЯ 16.

28 лютого були виплачені зарплати, а також Соломія була додана бонусна виплата в розмірі 350 грн. за хорошу роботу за спільним рішенням (Розрахунковий лист 3). Усім іншим учасникам додаткової зарплати не нараховували.

Підказка:

1. Заповніть Розрахунковий листок та не забудьте зробити запис у Головній книзі;
2. Дт Оплата праці Кт Гроші.

ОПЕРАЦІЯ 17.

1 березня студентська компанія завершила свою діяльність, був розрахований прибуток і складений фінальний баланс.

Підказка:

Заповніть спочатку Звіт про фінансові результати (усі дані беремо з Головної книги), а потім заповнюємо Баланс.

Залишкові продукти вирішили поділити між студентами так, щоб кожен отримав по одній чашці, а одну подарували вчителю. Тепер настав час повернути інвестиції акціонерам і розподілити прибуток. Оскільки Дмитро не працював так, як інші, студенти захотіли дати йому меншу частину прибутку. Однак їхній вчитель не дозволив це зробити. Чому?

Підказка:

Заповніть спочатку Звіт про ліквідацію та оформіть повернення акцій з виплатою дивідендів.

Скільки дивідендів отримав один акціонер?

Порахували? А тепер ваша черга!

1 березня студентська компанія завершила свою діяльність, був розрахований прибуток і складений фінальний баланс.

Усі шаблони документів (головна книга, виробничі звіти, баланси тощо) шукай:

- на платформі курсу;
- або звернися до свого педагога.

Порада:

*Документи можна заповнювати від руки, але **зручніше це зробити в Excel** — так легше рахувати й вносити зміни.*

Успіхів! І пам'ятай: грамотна фінансова звітність — це суперсила відповідального підприємця.

